četrtek 8. julij 2021

P9_TA(2021)0359

Razmere v Nikaragvi

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 8. julija 2021 o razmerah v Nikaragvi (2021/2777(RSP))

(2022/C 99/22)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Nikaragvi, zlasti resolucij z dne 19. decembra 2019 o stanju na področju človekovih pravic in demokracije v Nikaragvi ([1]) ter z dne 8. oktobra 2020 o zakonu o tujih agentih v Nikaragvi ([2]),

— ob upoštevanju Sporazuma o pridružitvi med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Srednjo Ameriko na drugi strani ([3]),

— ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU) 2020/1998 ([4]) in Sklepa Sveta (SZVP) 2020/1999 z dne 7. decembra 2020 o omejevalnih ukrepih proti hudim kršitvam in zlorabam človekovih pravic ([5]), Sklepa Sveta (SZVP) 2020/607 z dne 4. maja 2020 o spremembi Sklepa (SZVP) 2019/1720 o omejevalnih ukrepih glede na razmere v Nikaragvi ([6]), Izvedbene uredbe Sveta (EU) 2020/606 z dne 4. maja 2020 o izvajanju Uredbe (EU) 2019/1716 o omejevalnih ukrepih glede na razmere v Nikaragvi ([7]) in sklepov o podaljšanju teh sankcij do 15. oktobra 2021,

— ob upoštevanju izjave o vse slabših političnih razmerah v Nikaragvi, ki jo je v imenu Evropske unije 10. junija 2021 podal visoki predstavnik, izjave o novem volilnem zakonu, ki jo je 6. maja 2021 podala njegova uradna govorka in skupne izjave o Nikaragvi, ki jo je 22. junija 2021 sprejelo 59 držav na 47. zasedanju sveta OZN za človekove pravice,

— ob upoštevanju izjave predsednika Odbora za zunanje zadeve in predsednika delegacije za odnose z državami Srednje Amerike z dne 15. junija 2021 o pridržanju opozicijskih voditeljev v Nikaragvi,

— ob upoštevanju izjave o Nikaragvi, ki naj bi jo 28. maja 2021 podal uradni govorec visoke komisarke OZN za človekove pravice in ustnega poročila o stanju na področju človekovih pravic v Nikaragvi, ki ga je 22. junija 2021 na 47. zasedanju sveta za človekove pravice podala visoka komisarka (OZN) za človekove pravice Michelle Bachelet,

— ob upoštevanju izjave generalnega sekretariata Organizacije ameriških držav z dne 6. maja 2021 o izvolitvi sodnikov vrhovnega volilnega sveta in volilni reformi v Nikaragvi ter resolucije Organizacije ameriških držav z dne 15. junija 2021 o razmerah v Nikaragvi,

— ob upoštevanju izjav Medameriške komisije za človekove pravice, glasil, ki jih je objavil posebni mehanizem spremljanja za Nikaragvo (MESENI), ter pripomb komisarke Antonie Urrejola in predsednika Medameriške komisije za človekove pravice na izrednem zasedanju stalnega sveta Organizacije ameriških držav 23. junija 2021 o razmerah v Nikaragvi,

— ob upoštevanju poglavja o Nikaragvi v letnem poročilu EU o človekovih pravicah in demokraciji v svetu za leto 2020, ki ga je Svet sprejel 21. junija 2021,

— ob upoštevanju Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah iz leta 1966,

— ob upoštevanju Splošne deklaracije človekovih pravic iz leta 1948,

— ob upoštevanju nikaragovske ustave,

([1]) UL C 255, 29.6.2021, str. 65.
([2]) Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0259.
([3]) UL L 346, 15.12.2012, str. 3.
([4]) UL L 410 I, 7.12.2020, str. 1.
([5]) UL L 410 I, 7.12.2020, str. 13.
([6]) UL L 139 I, 4.5.2020, str. 4.
([7]) UL L 139 I, 4.5.2020, str. 1.

— ob upoštevanju člena 132(2) in 132(4) Poslovnika,

A. ker se je stanje človekovih pravic in demokracije po nasilnem zatrtju državljanskih protestov aprila 2018 še močno poslabšalo; ker je bila odtlej vsaj 130 osebam odvzeta svoboda iz političnih razlogov, nasprotniki vlade in njihove družine pa živijo v stalnem strahu pred nadlegovanjem policije in vladnih podpornikov, tako osebno kot na spletu; ker se od protestov leta 2018 aktiviste in oporečnike vse pogosteje kaznuje s samovoljnim pridržanjem; ker so aktivisti še posebej izpostavljeni tveganju nasilja, vključno s spolnim nasiljem in nasiljem na podlagi spola; ker se s priporniki v zaporu ravna slabo ter se jim odreka zdravstvena oskrba in dostop do odvetnikov, prav tako pa so tarča napadov in spolnega nasilja, medtem ko se tiste, ki protestirajo proti vladi, namesti v strogo varovane zapore, kjer so deležni okrepljenega nadzora, preiskav in izolacije; ker je to še posebej zaskrbljujoče za položaj žensk in starejših, ki se jim odvzame prostost;

B. ker je bilo od leta 2018 zaradi trenutnih razmer več kot 108 000 Nikaragovcev prisiljeno pobegniti in poiskati azil v sosednjih državah, od teh pa jih je tri četrtine zaprosilo za zaščito v Kostariki;

C. ker je nikaragovska narodna skupščina 4. maja 2021 sprejela reforme volilnega zakona št. 331, ki vključuje nedavno sprejete kazenske zakone; ker se s to reformo vnašajo pravila, ki omejujejo volilno tekmo in izvrševanje političnih pravic, kar še dodatno omejuje udeležbo politične opozicije, in ki omejujejo javne svoboščine v nasprotju z mednarodnimi standardi, med drugim zlasti pravico do udeležbe v javnem življenju, svobodo združevanja, svobodo izražanja, pravico do socialnih protestov in pravico do zagovarjanja pravic; ker ta reforma ne upošteva zahtev opozicije, civilne družbe in mednarodne skupnosti;

D. ker je novi vrhovni volilni svet organ, ki nadzoruje in vodi volilni proces v Nikaragvi; ker je to proces, ki bi ga moral voditi nepristranski, neodvisen in pregleden organ, ki spoštuje demokratična načela ter učinkovito in pluralistično izvrševanje državljanskih in političnih pravic prebivalstva; ker je člane vrhovnega volilnega sveta imenovala nikaragovska narodna skupščina, ki jo strogo nadzoruje predsednik Daniel Ortega, zaradi česar je ta organ pristranski in nepregleden ter dodatno spodkopava politični proces; ker ta imenovanja in nedavne volilne reforme niso rezultat dialoga med vlado in opozicijskimi skupinami, h kateremu sta EU in mednarodna skupnost večkrat pozvali, temveč jih je vsilila vladajoča večina;

E. ker so nikaragovske oblasti v zadnjih tednih brez ustreznega pravnega postopka razpustile dve politični stranki, pri tem pa uporabile metode, ki so v nasprotju z mednarodnimi normami; ker se z razpustitvijo političnih strank (Partido de Restauración Democrática in Partido Conservador) in sprožitvijo kazenskih preiskav, ki bi lahko privedle do izključitve opozicijskih kandidatov, brez dolžnega pravnega postopanja ne spodkopava le pravica kandidatov, ki želijo kandidirati na volitvah, pač pa tudi pravica volivcev, da izvolijo kandidate po lastni izbiri; ker so ti ukrepi skupaj z uporabo pravosodnega sistema v politične namene v nasprotju s temeljnimi demokratičnimi standardi in pomenijo resno kršitev pravic nikaragovskega prebivalstva, ki jih imajo v skladu z nikaragovsko ustavo in mednarodnim pravom;

F. ker je bilo od začetka junija 2021 vsaj 21 članov demokratične opozicije, vključno s šestimi predsedniškimi kandidati ter sindikalnimi in političnimi voditelji, samovoljno aretiranih na podlagi politično motiviranih izmišljenih in dvoumnih kazenskih obtožb brez kakršnih koli dokazov v postopku, ki so ga zaznamovale hude kršitve procesnih jamstev, kar kaže na pomanjkanje neodvisnosti sodstva; ker na desetine prepoznavnih političnih nasprotnikov poroča, da so tarča sistematičnega nadlegovanja in nenehnega ustrahovanja, pri čemer je policijska patrulja stalno nameščena pred njihovimi domovi ali pa jih zasleduje na cesti, zaradi česar se ne morejo prosto gibati;

G. ker nikaragovska vlada zadnjih nekaj let sprejema čedalje bolj omejevalne zakone, na primer zakon o ureditvi vprašanja tujih agentov, posebni zakon proti kibernetski kriminaliteti, zakon proti kaznivim dejanjem iz sovraštva, zakon o pravici ljudi do neodvisnosti, suverenosti in samoodločbe za mir ter zakon o spremembi zakonika o kazenskem postopku, s katerim se je obdobje preiskave z ustavno določenega obdobja 48 ur podaljšalo na 90 dni; ker ti zakoni institucionalizirajo zatiranje in legalizacijo dejanj, storjenih v državi od njihovega sprejetja;

četrtek 8. julij 2021

H. ker nenehno nadlegovanje in kriminalizacija neodvisnih medijev omejujeta pravico do svobode izražanja in spodkopavata pravico javnosti do resnične obveščenosti; ker je svoboda izražanja na spletu in drugje v vseh demokracijah vseskozi izjemno pomembna, še toliko pomembnejša pa je v volilnem obdobju; ker želijo vladni organi in provladni mediji z javnimi izjavami očrniti tiste, ki jih imajo za oporečnike;

I. ker ti zaskrbljujoči dogodki, ki jih nadzira nikaragovska vlada, kažejo, da režim vse globlje tone v avtoritarizem, saj onemogoča demokracijo, nacionalno razumevanje in mednarodno posredovanje za mirno rešitev konflikta ter želi več kot očitno preprečiti, da bi bile 7. novembra 2021 organizirane svobodne in poštene volitve; ker so EU, drugi mednarodni akterji in organizacije za človekove pravice opozorili, da obstaja utemeljen strah, da se bodo ti zakoni uporabljali za ljudi, ki nasprotujejo represivnim politikam;

J. ker je interdisciplinarna skupina neodvisnih strokovnjakov Medameriške komisije za človekove pravice že opozorila, da se metode, ki se uporabljajo za zatiranje uličnih protestov, lahko štejejo za hudodelstva zoper človečnost;

K. ker ni bilo izvedeno skoraj nobeno od priporočil, ki jih je za Nikaragvo podal urad visokega komisarja OZN za človekove pravice, zaradi česar se je nadaljevalo nekaznovanje in je prišlo do nadaljnjih kršitev;

L. ker je nikaragovska narodna skupščina z reformo zakona o varstvu potrošnikov (zakon 842) banke obvezala, da odprejo račune za sorodnike ljudi, ki so jih ZDA in druge države sankcionirale zaradi obtožb o korupciji, pranju denarja in kršitvah človekovih pravic; ker je družina Ortega-Murillo obtožena gradnje poslovnega imperija na področju telekomunikacij, energetike in drugih sektorjev;

M. ker so razvoj in utrjevanje demokracije in pravne države ter spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin sestavni del zunanje politike EU in so vključeni v pridružitveni sporazum med EU in državami Srednje Amerike iz leta 2012;

1. izraža solidarnost z nikaragovskim prebivalstvom ter ostro obsoja vse represivne ukrepe nikaragovskih oblasti zoper demokratične opozicijske stranke in njihove člane, novinarje in druge medijske delavce, študente, domorodna ljudstva, zagovornike človekovih pravic in civilno družbo, pa tudi njihove družinske člane, in predvsem obžaluje smrtne žrtve, ki so jih ti ukrepi povzročili; poziva, naj se nemudoma prenehajo izvajati omejevalni ukrepi, represija in kršitve človekovih pravic ter naj nikaragovska vlada prevzame odgovornost za hude kršitve, ki jih je zagrešila od leta 2018;

2. poziva, naj se nemudoma in brezpogojno izpusti vse samovoljno pridržane politične zapornike, med katerimi so predsedniški kandidati Cristiana Chamorro, Arturo Cruz, Félix Maradiaga, Juan Sebastián Chamorro, Miguel Mora in Medardo Mairena, politični voditelji José Pallais, José Adán Aguerri, Dora María Téllez, Hugo Torres, Víctor Hugo Tinoco, Violeta Granera, Ana Margarita Vijil, Suyen Barahona in Pedro Joaquín Chamorro ter drugi opozicijski aktivisti, zagovorniki človekovih pravic in novinarji; poziva tudi, naj se spoštuje njihova temeljna pravna jamstva, človekove pravice ter državljanske in politične pravice; poziva, naj vlada nemudoma dokaže, da so zaporniki še živi in kje se nahajajo; opozarja, da je treba osebam v izgnanstvu dati popolna zagotovila, da se bodo lahko vrnile v državo;

3. poziva nikaragovsko vlado, naj odpravi dejansko stanje obleganja, spoštuje vlogo nacionalne policije kot nepolitične, nepristranske in neposvetovalne sile, razoroži paravojaške sile, spoštuje sporazume, podpisane z državljansko zvezo, in začne znova spoštovati pravice državljanov; ponovno poziva vlado, naj organizacijam civilne družbe omogoči, da bodo lahko delovale v varnem in spodbudnem okolju, brez strahu pred povračilnimi ukrepi;

4. ponavlja, da je treba znova vzpostaviti vključujoč dialog in demokracijo, saj je to edini miren izhod iz politične, gospodarske in socialne krize v Nikaragvi; poudarja, da je treba reforme sprejeti na vključujoč in pregleden način; poziva delegacijo EU v Nikaragvi, naj nadaljuje in okrepi diplomatsko sodelovanje v volilnem procesu in se pri oblasteh še naprej zavzema za politično rešitev krize v Nikaragvi;

5. poziva nikaragovske oblasti, naj takoj spremenijo volilno zakonodajo v skladu z mednarodnimi parametri, ki jih je Organizacija ameriških držav zahtevala v resoluciji z dne 21. oktobra 2020, v različne volilne strukture imenujejo nepristranske ljudi, povrnejo pravni status strankam, ki jim je bil odvzet, spoštujejo pravico Nikaragovcev, da volijo in so izvoljeni, ter zagotovijo neomejeno prisotnost nacionalnih in mednarodnih organov za opazovanje volitev, hkrati pa se zavežejo k političnemu soobstoju po volitvah; poudarja, da je treba, če naj bi volitve in iz njih izhajajočo vlado priznal Evropski parlament, izvesti spremembe, ki jih zahtevajo Organizacija ameriških držav in mednarodne organizacije, predvsem ponovno vzpostavitev pravic in svoboščin, ki omogočajo svoboden, verodostojen in pravičen volilni proces;

6. obsoja sprejetje in izvajanje omejevalnih in kaznovalnih zakonov in poziva, naj se jih nemudoma razveljavi; poudarja, da so ti zakoni v nasprotju s pravicami in svoboščinami Nikaragovcev, ki so določene v ustavi Republike Nikaragve, Medameriški demokratični listini in drugih mednarodnih pogodbah, katerih podpisnica je Nikaragva; obsoja, da avtoritarna nikaragovska vlada neprimerno uporablja institucije in zakone, da bi kriminalizirala organizacije civilne družbe in politične nasprotnike;

7. ponovno poziva nikaragovske oblasti, naj omogočijo neoviran dostop Uradu visokega komisarja OZN za človekove pravice (OHCHR), Medameriški komisiji za človekove pravice (IACHR) in njeni interdisciplinarni skupini neodvisnih strokovnjakov (GIEI), posebnemu mehanizmu spremljanja za Nikaragvo (MESENI), mednarodnim organizacijam civilne družbe in evropskim institucijam, da bi zagotovili spoštovanje človekovih pravic v državi; ponovno poziva, naj se organizacijam zagovornikov človekovih pravic, kot je nikaragovski center za človekove pravice (CENIDH), povrne status pravne osebe;

8. poziva nikaragovsko vlado, naj ustanovi neodvisno preiskovalno enoto, ki bo vključevala mednarodne strokovnjake in bo nadzorovala verodostojne, nepristranske in izčrpne preiskave urada generalnega državnega tožilca o domnevni odgovornosti najvišjih policijskih uradnikov za hude kršitve človekovih pravic, storjene v okviru represivnih ukrepov leta 2018 in pozneje;

9. poziva Integracijski sistem Srednje Amerike (SICA) in njegove države članice, naj dejavno sodelujejo pri zaščiti, varovanju in spodbujanju demokracije ter varstvu človekovih pravic v Nikaragvi, kot je določeno v protokolu iz Tegucigalpe iz leta 1991 in okvirni pogodbi o demokratični varnosti v Srednji Ameriki iz leta 1995, ki v členu 1 navaja, da demokracija temelji na obstoju vlad, izvoljenih na splošnih in svobodnih volitvah s tajnim glasovanjem, ter na brezpogojnem spoštovanju vseh človekovih pravic v državah, ki sestavljajo srednjeameriško regijo;

10. poziva projektno skupino za finančno ukrepanje (FATF), naj poskrbi za potrebno usklajevanje z Uradom ZDA za nadzor nad tujim premoženjem, da bi zagotovili mednarodno finančno varnost glede na nezakonite operacije režima Ortega-Murillo in njegovih sodelavcev ter njihove trgovinske odnose in premoženje v evropskih državah; poudarja, da je FATF Nikaragvo oktobra 2020 uvrstil na črni seznam;

11. poziva Svet in države članice, naj hitro razširijo seznam posameznikov in subjektov, ki jih je treba sankcionirati, vključno s predsednikom in podpredsednikom Nikaragve ter njunimi najožjimi sodelavci, pri čemer naj posebno pozornost namenijo temu, da nikaragovsko ljudstvo ne bo čutilo posledic; poudarja, da je treba ohraniti pomoč EU organizacijam civilne družbe, zagovornikom človekovih pravic in prebivalcem Nikaragve v okviru razvojnih in humanitarnih programov EU in med drugim zagotoviti, da bo dosegla resnične upravičence, ne pa vlade in oblasti, da bi ublažili posledice pandemije COVID-19 in sedanje vladne represije ter preprečili, da bi ta kriza postala humanitarna kriza; opozarja, da mora Nikaragva glede na pridružitveni sporazum med EU in državami Srednje Amerike spoštovati in utrditi načela pravne države, demokracije in človekovih pravic, in zahteva, da se glede na sedanje okoliščine uveljavi demokratična klavzula pridružitvenega sporazuma;

12. pozdravlja in podpira prizadevanja in koristno delo delegacije EU v Nikaragvi v zelo zapletenem okolju; poziva EU in njene države članice, naj prek svojih predstavnikov in veleposlaništev v Nikaragvi pozorno spremljajo razmere na terenu, tudi s spremljanjem sojenj in obiski kritikov in opozicijskih voditeljev v zaporu ali v hišnem priporu;

13. poziva delegacijo EU v Nikaragvi in po potrebi države članice, naj olajšajo izdajanje nujnih vizumov in zagotovijo začasno zatočišče iz političnih razlogov v državah članicah;

14. prosi, da njegova konferenca predsednikov v Nikaragvo napoti misijo za ugotavljanje dejstev, v kateri bo sodelovala delegacija za odnose z državami Srednje Amerike, da bi ocenili razmere na področju človekovih pravic in politične razmere;

15. ponavlja svoj poziv iz resolucije z dne 14. marca 2019, naj se Italiji nemudoma izroči Alessio Casimirri, ki še naprej živi v Managui pod zaščito nikaragovske vlade, saj je bil v Italiji dokončno obsojen na šest kazni dosmrtnega zapora na podlagi dokazane vpletenosti v ugrabitev in umor Alda Mora, nekdanjega predsednika italijanske vlade in predsednika stranke Krščanska demokracija, ter umor policistov iz njegovega spremstva 16. marca 1978 v Rimu;

16. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, vladam in parlamentom držav članic, generalnemu sekretarju Organizacije ameriških držav, Evro-latinskoameriški parlamentarni skupščini, Srednjeameriškemu parlamentu, skupini iz Lime ter vladi in parlamentu Republike Nikaragve.